

OPINIE

Kris Fierens in De Garage in Mechelen: tekens in tijd en ruimte

Eric Rinckhout

Kris Fierens (1957) is een kunstenaar voor wie het schildersgebaar essentieel is. Hij denkt na, temporiseert, stelt uit, overweegt opnieuw, doet andere dingen, gaat koken - een van zijn geliefkoosde bezigheden - ... en slaat dan toch toe. Met verf op doek, met zijn hand en een borstel, in één of enkele bewegingen. Bij Kris Fierens denkt de hand.

Zijn tentoonstelling 'Kris Fierens' in kunstcentrum De Garage in Mechelen stond al bijna drie maanden helemaal klaar. De opening ervan werd uitgesteld wegens de corona-crisis, maar het was het wachten waard.

Kris Fierens heeft een totaalkunstwerk gemaakt: alle ruimtes van De Garage heeft hij ingepalmd met schilderijen, zeefdrukken, sculpturen, muurschilderingen en installaties van vroeger en nu. Nergens zijn er labels of jaartallen aangebracht. De bezoeker moet kijken en ervaren.

En als die goed kijkt, ziet die misschien de twee veelzeggende zinnen die Fierens in potlood op de muur heeft gekrabbeld: 'Ik was zes jaar, en toen ik thuiskwam vroeg mijn vader me of ik een lieve juf had. Ik antwoordde dat ze een fout blauw in haar jurk had.' Kleur en zin voor het detail zijn voor Fierens nu eenmaal essentieel.

In de luwte

Kris Fierens is een kunstenaar die in de luwte opereert. Hoewel hij al decennia lang kunst maakt - ook in de publieke ruimte en op openbare gebouwen - heeft hij niet de bekendheid die hij verdient. Hopelijk zorgt zijn sterke tentoonstelling in Mechelen voor een kentering.

Tot voor kort maakte de kunstenaar een werk in enkele minuten tijd. Daar is verandering in gekomen: zijn jongste schilderijen, vooral acryl op doek, zijn in meerdere fases geschilderd. Hij laat een werk al eens rusten om er later verder aan te werken.

Dat leidt tot nogal wat schilderijen die 'gelaagder' zijn, werk waarin niet één snel uitgevoerde verfstreek te zien is maar enkele veelkleurige vormen waarin je onder andere florale of vegetatieve elementen herkent, een glanzende schelp of zelfs een gezicht. Het is natuurlijk ons brein dat onstuitbaar zoekt naar herkenbaarheid en naar aanknopingspunten uit de zichtbare, ons omringende werkelijkheid.

Fierens schildert op de grens van figuratie en abstractie, maar uiteindelijk is die opdeling niet eens interessant. Ruimte is een essentieel begrip in zijn oeuvre: één potloodstreep, één verfstreek doet in een tweedimensionaal vlak al meteen een ruimte ontstaan.

Geen klassieke opstelling

Fierens breidt dat begrip ruimte uit naar zijn hele tentoonstelling: hij stelt zich niet tevreden met een klassieke opstelling waar hij zijn doeken netjes aan de muur hangt en sculpturen op sokkels plaatst. Nee, hij creëert een totaalkunstwerk in de verschillende zalen van De Garage.

Zo steekt een schilderij 'uit' de muur alsof het een bovenblad van een lessenaartje is, twee doeken hangen rug aan rug in een loodrechte hoek op de muur, en andere schilderijen hangen op en over elkaar. Op die manier worden de schilderijen objecten en sculpturen, terwijl enkele sculpturen dan weer driedimensionale tekeningen zijn: zo hangt er in het midden van een zaal een lange dunne twijg die Fierens deels oranje geschilderd heeft. Het is als een potloodlijn in de ruimte.

In een andere zaal is een rauwe sculptuur van cortenstaal een echo van een werk op papier. Wat verderop weerspiegelen sculptuurtjes opgebouwd uit gevonden voorwerpen (een afgebroken eendenkopje van een bemoste beeld, maar evengoed stukken steen en houten latjes) de kleuren en motieven van schilderijen in de buurt.

Tussen figuratie en abstractie

Zo wandel je door het universum van Kris Fierens: tableaus in wankel evenwicht tussen figuratie en abstractie, met verfstreken in opmerkelijk warme kleuren, ergens tussen verschijnen en verdwijnen in. Soms is de toets licht en de verf bijna transparant, dan weer is de verf dikker opgebracht. Er is het spannende evenwicht tussen af en onaf, tussen stolling en beweging.

Zo laat Fierens sporen achter, tekens van leven, uitingen van emoties en gedachten die al dan niet opborrelen uit het onbewuste. Maar het is vooral een universum vol broze schoonheid, kunst die neigt naar betekenis maar zich hult in geheimzinnigheid.

INFO

Kris Fierens tot 16 augustus in De Garage, Onder den Toren 12, Mechelen. cultuurcentrum.mechelen.be. Het boek 'Kris Fierens 1980 - 2020' is een uitgave van[ander]-zijds: www.ander-zijds.com.

Vriendelijke groet,
Eric